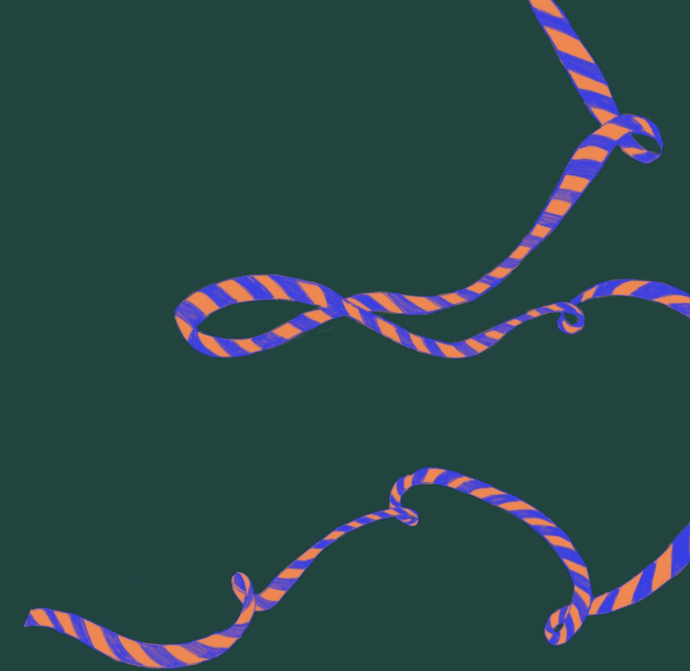


Here, There & Everywhere



Konstpedagogik
i det utvidgade fältet
Summering av konferensen 10–11 maj 2021



FOKUS

FRAMTIDEN KAN VARA MÖRK, MÖTA MÖRKREI TILLSAMMANS!

KONTINUITET

LÄMNA PLATS FÖR DET OVÄNTADE

Fantasin behöver
FRITID

FÖR ALLA

TRYGGHET

UTVIDGA VUXNAS PROFESSION
FÖR ATT INKLUDERA BARN
OCH UNGA I SINA
PROCESSER

DEMOKRATI

GEMENSAMMA
RUM

LYHÖRDHET

DET BEHÖVS
KREATIVA MÄNNISKOR
FÖR ATT HÅLLA

SAMARBETE

SKAPANDE



EN HÄLSNING FRÅN ARRANGÖRERNA



Samtidskonsten kan möjliggöra vår fantasi och utveckla förmågan till demokratisk handlingsfrihet. Det kunde vi konstatera efter vårens konferens om konstpedagogik i det utvidgade fältet. Att gå utanför sin egen horisont och föreställa sig andra människors verklighet är en förutsättning för det demokratiska samtalet. Kan konstpedagogiken fungera som ett motgift i en värld där vi inte längre möts på samma sätt som förut? Hur kan vi synliggöra den som en resurs i samhället och vilka nya dörrar öppnar de nya digitala verktygen? Hur kan vi hitta kraftfulla samverkansmodeller och skapa förutsättningar för intersektionellt perspektiv, goda konstnärsvillkor, konstnärlig frihet, ökad bredd, delaktighet och tillgänglighet? Vilken omvärldsbevakning behövs för att kvalitetssäkra våra olika verksamheter på nationell nivå? Konferensen svarade inte på alla frågor, men skapade desto fler ingångar. Genom den feedback vi har fått kan vi se att det finns en kraft i att möta andra verksamma och att tillsammans föra frågorna framåt. Törsten efter kunskap och utbyte är stor.

Resan inför denna konferens började för flera år sedan genom att föreningen Konstkonsulenterna i Sverige formade en arbetsgrupp för att lyfta konstpedagogiken som fält. I respektive region fanns liknande tankar och en önskan om en gemensam kraftsamling, vilket ledde till att representanter från konstinstitutioner, det fria konstlivet, regioner och stad samlades. Styrkan har varit att många

olika kompetenser, nätverk och roller – pedagoger, främjare och konstnärer – har diskuterat konferensens upplägg och innehåll och gemensamt skapat programmet för *Here, There & Everywhere*. Att konst och arkitektur fick mötas som område var givet då dessa befruktar varandra. I det utvidgade fältet finns möjlighet att expandera och röra sig i ett flöde av konstant utveckling. Vi vill fortsätta verka för en långsiktig förändring där konstpedagogiken kan ta plats, uppmärksammas och fördjupas.

Maria Safronova Wahlströms inspirerande illustrationer sammanfattar konferensens kärnfrågor. Vi hoppas att ni kommer fortsätta diskutera dem i era verksamheter runt om i landet! Tillsammans skapade vi ett sammanhang som bidrog till mer lärande, nya tankar och insikter.

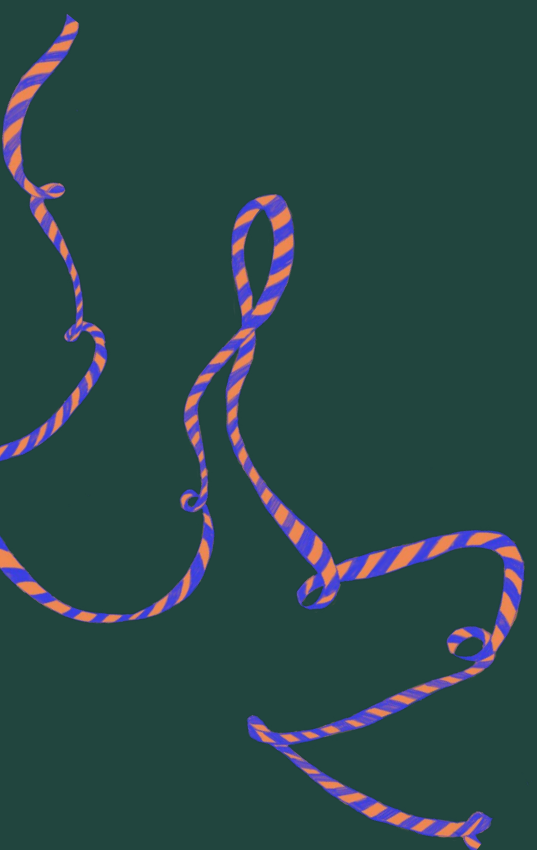
Ett stort TACK till alla medverkande, deltagare och er som på olika sätt bidragit till konferensen!

På återseende,

Styrgruppen för *Here, There & Everywhere*

Sofia Åhrman, konstkonsulent, Kulturförvaltningen Göteborgs stad
Sanna Svanberg, bild- och formkonsulent, Sörmlands museum
Linn Gall, konsulent samtida konst, arkitektur, form och design,
Förvaltningen för kulturutveckling, Västra Götalandsregionen

INNEHÅLL



The power of imagination – fantasifullt utforskande av samtidskonst och vetenskap >

Alma Löv Museum Of. Unexp. Art är ett samtidskonstmuseum på värmländska landsbygden i Östra Ämtervik – en plats för eftertanke, nya perspektiv och provokation. Att visa och tillgängliggöra samtidskonst på landsbygden är en av de drivkrafter som håller Alma Löv vid liv sedan starten 1998. I det konstpedagogiska arbetet ligger fokus på mötet mellan konst, vetenskap och filosofi.

Presentation: Squid Squad >

Art Lab Gnesta är en plats för experimentella kopplingar mellan konst och samhälle. Med fötterna i det sörmländska Gnesta och med blicken fäst utåt är de en plats för produktion, presentation och diskussion. Projektet *Squid Squad* engagerar ungdomar som vill kombinera sina konstnärliga intressen med ett engagemang för ekologi. Genom konstnärliga produktioner lär de sig mer om allt från konst och komposter till opinionsbildning och civillurage.

KEY NOTE: Den fria leken >

Assemble Studio arbetar tvärvetenskapligt med arkitektur, design och konst. Kollektivet är baserat i London och tilldelades Turnerpriset 2015. De har hela tiden människan i fokus, med drivkraften att ifrågasätta miljön runt omkring oss och undersöka hur design kan påverka samhällets utveckling.

Digitalt vykort från Snösätra >

Tobias Barenthin Lindblad är författare och redaktör på förlaget Dokument Press, specialiserat på utgivning av böcker om urban kultur. 1992 var han med och startade graffiti-tidskriften *Underground Productions*. Tobias föreläser om graffiti, gatukonst och rätten till den offentliga platsen.

Pedagogikperformance – en metod för djupt deltagande >

Jenny Berntsson är konstnär och arbetar deltagarbaserat med fokus på processen med de medskapande. Det som blir kvar är en konsekvens av ett konstnärligt arbete snarare än målet med arbetet.

KEY NOTE: Fantasi, konst och handlingsfrihet >

Dr. Helen Burns forskar för närvarande vid the University of Nottingham kring konstens status och närvaro i den engelska grundskolan. Som Senior Research Fellow på Newcastle University utvecklade hon en konstpedagogisk metod som hon kallar Art and SOLE. Helen Burns har en bakgrund inom konst- och kulturpedagogik efter sin examen vid Fine Art at Glasgow School of Art.

PROVA-PÅ: Snacka om konst som stör och berör >

Göteborgs Konsthall har tagit fram ett nytt pedagogiskt material.

Digitalt vykort från Snösätra >

Dr. Jacob Kimvall är konstvetare och skribent, verksam som lektor i konstvetenskap på Södertörns högskola och universitetslärare vid Stockholms universitet. Han disputerade 2014 med avhandlingen *The G-word: virtuosity and violation, negotiating and transforming*– som undersöker samspelet mellan olika (konst)institutioner och gatukonst.

Snubbeltråd och samsyn >

Lek För Demokrati är ett nystartat projekt som utgår ifrån planerna för ett nytt stadshus i Ängelholm, med syftet att utveckla en ny tvärdisciplinär arbetsmetod där det offentliga rummet gestaltas utifrån konstnärliga processer och barns lek. Erfarenheterna från de deltagande barnens skapande tas till vara i ett förslag till hur barnkonventionen kan omsättas i handling och bli en naturlig del av stadsutvecklingen.

Poetisk inledning >

Nachla Libre är konstnär, poet och spoken word-pionjär. Hon har under sina verksamma år bland annat arbetat med att stärka estradpoesin i Sverige. Fram till 2019 var hon konstnärlig ledare för scenen och rörelsen Revolution Poetry. Nachla Libre har uppträtt och regisserat evenemang på Dramaten, Unga Klara, Way Out

West och Kulturhuset Stadsteatern. 2020 debuterade hon med diktsamlingen *Tiden har sett allt* på Norstedts.

Vikten av att inkludera vuxna >

Ida Liffner är illustratör för designverkstaden *Studio Goja*. Gojas verkstäder bottnar i barnkonventionen, där de jobbar med design och illustration för att belysa och lyfta barns förmåga till självuttryck. Goja är främst verksam i Västra Götaland och Kalmar.

Practice a Practice, på distans >

Konstellation är en designduo som består av Nathan Clydesdale och Rachel Barron, baserad i Vårgårda. Konstellation vill utvidga människors tankar om vad som är möjligt i relation till konst och design genom att facilitera utbyte mellan unga människor och kreatörer, även i pandemitider.

Presentation: Hur skulle det vara då? >

Maria Safronova Wahlström är konstnär och curator. Hon arbetar med skulptur, illustration, målning och text som ett sätt att utforska kollektiva beteenden och hur språk skapar social tillhörighet, hos både vuxna och barn. När hon arbetar med barn är hennes mål att hjälpa dem överkomma sin rädsla för att göra misstag och lära dem hur man skapar kollektiva berättelser.

Vad är det som händer? Barns tankar och berättelser om Coronaviruset >

Svenskt Barnbildarkiv finns i Eskilstuna och ser till att även barnens perspektiv inkluderas i vår gemensamma historia. För att dokumentera denna historiska tid påbörjade Svenskt barnbildarkiv sitt arbete våren 2020 med att samla in bilder med barns tankar och berättelser om Coronaviruset.

Den kommunala arkitekturskolan >

Pernilla Wåhlin Norén, stadsarkitekt Borlänge kommun, arbetar med att ta fram ett nytt arkitekturprogram för Borlänge. En del av arbetet med barnets perspektiv på gestaltad livsmiljö har gjorts genom Arkitekturkollo, där barn från olika stadsdelar deltog.

Om konsten att förmedla konsten >

Zoom – Ett konstpedagogiskt projekt i Norrbotten genomförs för andra året i rad och fokuset 2021 är att lyfta varje plats berättelse. Projektet pågår i Lainio, Gällivare, Övertorneå, Kalix och Arvidsjaur med konstnärer och konstpedagoger på varje ort. Målet med ZOOM är att kraftsamla i ett demokrati- och jämställdhetsprojekt för framtidens Norrbotten. Projektet ägs av Havremagasinet Länskonsthall i Boden.



Sammanfatta kort essensen i ert samtal utifrån Burns presentation om fantasi som metod/verktyg. Beskriv med ett par meningar eller välj ett ord.

Fantasin behöver frihet

Vi samtalade om hur de estetiska ämnenas status och närvaro krymper och krymper i skolan och hur viktigt det är att vi som arbetar med detta har orden, kraften och modet att försvara detta område.

Fantasi används hela tiden i vårt samtal med publiken, ett medel för att få igång ett samtal kring konsten och för att förstå. Fint att få till sig stora ord på konstpedagogens verksamhet, som betonar vikten av det vi gör.

Polariserande pedagogik, tanken att man alltid kan tänka på ett helt annat sätt. Fantasi och fakta i fler ämnesområden - nyfikenhet lärande. Ursprunget till skapande av verktyg är vår fantasi och leken. Material gör att man använder flera sinnen.

Att lämna utrymme för det oförutsedda i kreativa processer

Intressant att tänka på hur mycket man faktiskt använder fantasi utan att tänka på det. Bra med benämningar på olika kategorier av fantasier. Intressant att försöka utmana till de mer "vilda nivåerna" - fantisera utanför boxen.

Tanke-modellen som hon visade på med att föreställa sig någonting kan vara ett bra verktyg för att slippa prestationsångest. Man hittar då in i sig själv och sin egen fantas med hjälp av frågorna, och känner sig trygg.

Vi pratade även om den nya Waldorf-dokumentären som finns på SVT-play och hur den står i relation till det Helen Burns pratade om. Hur svårt det är att hitta balansen. Hur viktigt det är att barnen blir lyssnade på.

hon ledde in oss att släppa loss i fantasin, som vuxen behöver man något sådant!



Sammanfatta kort essensen i ert samtal utifrån Så gör vi presentationerna. Beskriv i ett par meningar eller välj ut ett ord som sammanfattar samtalet.

Det utvidgade fältet: När plattformen inte är ett fysiskt rum utan en gemensam kontaktyta. Att identifiera vilka vi är, olika roller etc.

Utvidgade fältet- Samhället och det gemensamma rummet. Att höra samman. Konstpedagogiken blir ett symboliskt språk som vi kan använda för att ge oss perspektiv och att vi kan se oss själva utifrån. Det kan ge ett fördjupad insikt i ens egna varande,

Viktigt att barnen kommer in i ett tidigt skede i projektet. I planeringsstadiet. Konstpedagogiken kan vara in viktig motor, igångsättare i det utvidgade fältet. Viktigt att arbeta nära barn och unga.

slopa målgruppsstänk och jobba mer inter-generationellt?!

Det finns något väldigt intressant kring balansen mellan barn och vuxna, som Ida pratade om, det kopplar även ihop med vår tidigare diskussion kring Waldorfdokumentären.

Konstpedagogik i det utvidgade fältet möjliggör för pedagogiken att gå utanför de traditionella ramarna, vilket ökar möjligheten att göra oväntade upptäckter och dra nya lärdommar.

Samtidskonsten befinner sig redan i ett utvidgat fält- viktigt att ta tillvara på i sin pedagogik. Relevant för ett annat sätt att se och uppleva ett ämne/aktuell fråga. Bär med oss? - olika premisser utifrån stad och land.

Hur skapar vi projekt som lämnar plats för det oväntade?

Inspirerande format! Kände oss osäkra kring begreppen konstpedagog och utvidgade fältet, men arbetar alla på olika vis med förmedling mot allmänhet. Det är avgörande att alla känner att kultur är deras och ett språk att tala om världen genom.



Sammanfatta kort essensen i ert samtal utifrån barn och ungas medskapande och demokratiska skapandeprocesser. Beskriv med ett par meningar eller ord.

Hur kan man underlätta samarbetet med skolan? När tiden ofta är begränsad osv. Vikten av att barns medverkan i demokratin måste få genomsyra samhället på och inte begränsas till projekt. Det måste gå utanför projekt och eldsjälar.

Vuxna behöver utvidga sin profession för att få in barn och unga i sina processer. Vi behöver tänka till kring finansieringen så att projekten blir mer hållbar och långsiktig.

Tillgången till kultur behöver öka. Kulturskolan mycket viktig men tyvärr inte tillgänglig för alla.

Delaktighet. Hur skapar vi delaktighet men också förändring? Hur når man ungdomar? Och vad gör man med det vi skapar tillsammans? Så att det inte känns som de man kommit fram till rinner ut i sanden?

Samtal m barn utifrån föremål eller plats kan ge plats åt vissa frågor, digitalt samtal ger andra frågor, som vi såg i Konstellation. Trygghet viktigt. Öppenhet i kombination med frågor. Bra för tanken att lyssna på varandra. Görandet viktigt+reflekt

Konstpedagogik kräver tid, och ömsesidig respekt. vi behöver ha eleverna mer än en timma, för att nå de djupare diskussionerna

Grupp 5 Verktyg och metoder för att lösa upp prestationsångest. Samarbete. Inte bedöma. Balans mellan frihet och styrning Tydliga ramar men frihet innanför ramen. Ungdoms/barn-ambassadörer. Samarbeta med andra konstpedagoger, plattform.

Strukturer behöver tas fram så att kommuner med skolor och kulturskolor engagerar konstnärer mer. Drömmen om tid kontinuitet. Tystnaden som frihetskänsla, dansen som frihetskänsla och pratet. Verktyg till att hantera den begränsa skammen.

Viktiga frågor inom fältet:

Vet inte om det går att skrika högre om nödvändigheten av konsten och konstpedagogiken har för tänkandet och för samhället och den enskilda så som Helen Burns tydliggjorde så fint. Om det går eller om det är mer effektivt att visa eller sjunga fram budskapet om detta så bör vi hur som helst fortsätta med det. De estetiska upplevelserna gör oss till större människor med förmåga till inkännande och visioner, att samarbeta och skapa en bättre värld.

Hur kan museer vara en demokratisk arena, en drivande kraft och ett nav för debatt och utbyte? Konsten och kulturens viktiga roll i samhället måste stärkas och lyftas fram!

Inkludering! Hur ska museet nå ut med sin verksamhet till dem som inte känner sig välkomna på museet utan att det känns fjuttigt. Att det skapas en varaktig relation och en relevans.

Hur man utvecklar den digitala tekniken och det analoga/fysiska mötet parallellt och tar vara på de nya erfarenheter av teknikens möjligheter att uppleva och skapa konst och möten som pandemiåret har satt igång.

Hur ska barn kunna utvecklas fritt när allt är så styrt av säkerhet? Risken blir att det växer fram en överdrivet curlad, homogen och feg(?) generation utan så mycket egen fantasi/drivkraft. Tips: Centrum För Barnkultur hade en utmärkt Mötesplats Barnkultur-träff med Amanda Larsson/Magiska Barnarkitekter som berörde denna problematik.

Att nå nya målgrupper och bredda intresset för konst – både i eget skapande och förståelse för konst som kunskapsfält. Extremt angeläget att erbjuda det rum för både kritiskt och kreativt tänkande som konsten kan vara till fler grupper. Varje människa en konstnär!

Maktobalans i olika former. Alltså hur en själv som pedagog sitter inne på olika sorters makt(/övertag) och hur en kan hantera det inom sin roll. Även vad gäller konstvärldens syn på befolkningen i allmänhet, alltså att konst är/borde/måste vara viktigt och omtyckt av alla "bara de visste/prövade/vågade". Jag tror inte att det behöver vara så. Fotboll är t ex inte viktigt för mig. Så konst kanske inte behöver vara viktigt för alla det heller.

Långsiktig hållbarhet... Hur kan vi ställa om vår livsstil? Ökad hållbarhet gentemot omvärlden och varandra!

Att det finns så många olika vägar att verka som konstpedagog är verkligen en styrka men också ibland en svaghet. Fri konstnär, pedagog, bildlärare, konstpedagog, konstnär med pedagogisk erfarenhet osv... Kanske behövs en nationell utbildning för konstpedagog-certifiering... Risker och möjligheter?

Viktiga frågor inom fältet:

Komplexa processer kräver komplexa strukturer. Stödformer och befintliga system passar inte för kontinuerlighet och kvalitet i projekten... Önskar mindre av tomtebloss och "punktinsats" och mer kvalitet och varaktighet.

Att faktiskt plocka in målgruppens tankar önskemål och behov i arbetet.

Hur når vi de som inte når? Många kommuner har inte kulturskola med konst. Många kommuner som har det arrangerar kulturskolan i centrum av kommunen, där inte alla barn befinner sig. Vad får konst och kultur kosta? Vilka har möjlighet att utveckla sitt skapande? Mer av t ex Unga leder unga – unga får utveckla sina intressen och senare bli handledare och få sommarjobb med att leda andra unga.

Att använda konstnärliga processer som verktyg för barns delaktighet i samhällsbyggnadsfrågor och olika platser.

Tillsammans behöver vi: Begreppsliggöra metoder, organisera nätverk, sluta dutta, samarbeta mer. Vässa argumenten varför konstpedagogik är viktigt – utbilda politiker och rektorer.

Att genom konst ge våra unga möjlighet att ha psykisk hälsa och välbefinnande.

Förlägg ansvar hos nationella Strukturer – tillse att riktlinjer och lagar följs. Uppdatera nya rön, forskning, intressanta projekt som görs nationellt och internationellt.

Svårt att "få plats" "att ge tid" eftersom en del av konstpedagogiskaprojekt ska genomföras inom t ex skolornas verklighet, i projektform och blir små pop-up-öar och inte något kontinuerligt. Vill att ALLA barn och unga i HELA Sverige borde ha samma rättigheter att få möta konst och prova på skapande.



ARRANGÖRER

Förvaltningen för Kulturutveckling i Västra Götalandsregionen
Sörmlands museum/Konstfestivalen Kurioso
och Göteborgs Stad
i samarbete med Folkrörelsernas Konstfrämjande,
Konstkonsulenterna i Sverige
och KAKA (Konstpedagogiska Akademin)

Programredaktion:

Nicole Beltran, praktikant Konstfrämjandet

Linn Gall, konsulent samtida konst, arkitektur och design,
Förvaltningen för kulturutveckling, VGR

Per Hasselberg, verksamhetsledare Konstfrämjandet

Lina Ikse, frilansande fotograf och konstpedagog

Jonte Nynäs, pedagogisk ledare, Nordiska Akvarellmuseet

Mette Muhli, intendent förmedling, Konstmuseet i Skövde

Madelene Segertoft, processledare

Sanna Svanberg, bild- och formkonsulent, Sörmlands museum

Mania Teimouri, konsulent samtida konst, arkitektur och design,
Förvaltningen för kulturutveckling, VGR

Sofia Åhrman, konstkonsulent, Göteborgs stad

Illustrationerna är gjorda av *Maria Safronova Wahlström*

Den grafiska formen är gjord av *Pasadena Studio* och *Sanna Svanberg*

